

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

Παίγνια, ἡ συλλογὴ ποιημάτων τοῦ Κ. Ἡλίου
Τανταλίδου, ἐξεδόθησαν εἰς Σμύρνην κατὰ τὸ 1839
Τὸ τωρινὸν Βυζάντιον εἶναι ἡ πατρίς τῶν ἀηδόνων καὶ
ποιητῶν. Αἱ μούσαι ἀφ' ὅτου ἔφυγον τὰς Ἀθήνας, μετ' ἀδο-
κίμους τινὰς ἀποπείρας εἰς τὴν παλαίουςαν ὑπὲρ τῆς
ἐλευθερίας τῆς Κρήτην, κατέφυγον εἰς τοὺς λόφους τοῦ
ὠραίου Βοσπόρου. Ἐκεῖ ὁ ἐραστής τῶν χαρίτων Χριστό-
πουλος ἔψαλλε τὰς ἐσπέρας ἀκούων τοῦ ῥόδου τὴν ἐρωμέ-
νην. Ἐκεῖ ὁ Ῥίζος ἀνεγέννησε τὴν ἑλληνικὴν τραγωδίαν.
Ὁ Ἰ. Ραγκαβῆς μετέφερε τ' ἀριστουργήματα τοῦ Γαλ-
λικοῦ θεάτρου εἰς μετιφράσεις ὑπερβαινούσας πολλάκις
αὐτὰ τὰ πρωτότυπα. Ἐκεῖθεν ὠρμήθησαν οἱ δύο Σούτζοι,
οἱ κρούοντες, καθ' ὅλην τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπαναστάσεως,
διαφόρους χορδὰς τῆς αὐτῆς κιθάρας. Ἀλλ' ἀφ' ὅτου σκιὰ
θανάτου ἠπλώθη εἰς τοῦ Κωνσταντίνου τὴν πόλιν, καὶ οἱ
προέχοντες κατ' ἀξίαν καὶ μάθησιν ἔπεσαν ὅλοι πρωτο-
μάρτυρες τῆς ἐλευθερίας μας, κατεσιγάσθησαν ἔκτοτε τὰ

τερψικάρδια μέλη, καὶ χηρῶν καὶ ὄρφανῶν μόνον Ἰρήνοι
ἤκούοντο ὑπὸ τὰς πενθίμους κυπαρίσσους. Ἀλλ' ὁ χρό-
νος ἐπουλόνει τὰς πληγὰς καὶ ἰᾶ τοὺς πόνους. Ἴδου ὡς εἰς
οὐρανὸν, ἕαρος ὁ ποιητὴς τῶν παιγνίων Κ. Τανταλίδης ψάλ-
λει ἔρωτα, καὶ χαριεντίζεται, καὶ οὐδεμία Ἰρηνώδης χορ-
δῆ τὸν ἀνακαλεῖ τὸ Βυζάντιον δούλον, καὶ οὐδὲν ποιητι-
κὸν ὄναρ τὸν παρισαῖ τὰς σκιάς τῶν θυσιασθέντων συμ-
πατριωτῶν του ἢ ἄς εἰπῶμεν τὸ ἀληθὲς μᾶλλον. Ὁ ἐντὸς
του ζέων ποιητικὸς χυμὸς ἀναπτύσσεται εἰς ἄνθη, διότι δρέ-
πανον αὐστηρῶν κλαδευτῶν ἐμποδίζει τὰς ἀμυντικὰς ἀκάν-
θας νὰ προκύψωσιν. Εἶναι γνωστὸν, καὶ περιττὸν νὰ τὸ
ἐπαναλάβωμεν. Ὑπὸ ἐλεύθερον μόνον οὐρανὸν ὑψοῦνται αἱ
ψυχὰι, καὶ ἡ ποίησις, τὸ εὐγενέστερον προϊόν των. Ὑπὸ
οὐρανὸν δούλον ἄς μὴν ἀπαιτῶμεν, ὑψικαρήνους τὰς δάφ-
νας, καὶ ἄς εὐχαριστώμεθα μὲ ἔρποντας θάμνους ὅταν
κοσμῶνται μὲ ἀληθῆ ἄνθη τοῦ Παρνασσοῦ. Ἡ φαντασία
τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ὁποῖοῦ ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ πρῶτον
δοκιμιον, εἶναι ἐν τῶν εὐγενῶν ἐκείνων φυτῶν, τὰ ὅποια πά-
σχουν καὶ νοσηλεύονται εἰς ἀνοίκειον ἔδαφος, μεταφυτευό-
μενα δ' αἴφνης ἐκπλήττουν μὲ τὴν γενναίαν ἀνάπτυξιν των.
Ἡ εὐφυΐα φαίνεται δυσανασχετοῦσα πρὸς τὰ δεσμὰ τὰ
ὅποια τὴν ἐμποδίζουν νὰ τανύσῃ τὰ πτερὰ καὶ ν' ἀρθῇ
πρὸς τὰ ὕψη ὅθεν καταβαίνει ἡ ἔμπνευσις, καὶ πολλάκις
ἀκτίνες ποῦ καὶ ποῦ διαλάμπουσαι μεταξὺ τῶν ἀνθῶν, ἀγγέ-
λουν ποιητὴν προωρισμένον ὄχι μόνον νὰ τέρψῃ, ἀλλ' ἄς
ἐπιμείνῃ εἰς τὸ στάδιον εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιτυχῶς ἤδη κατήλ-
θεν, ἂν ἐξακολουθῇ ἀρυόμενος καλλονὰς ἐκεῖ ὅπου ἀληθῶς
μόνον εὐρίσκονται, εἰς τὴν φύσιν δηλαδή, εἰς τοὺς ἀρχαίους
ποιητὰς καὶ εἰς τὴν καρδίαν του, ἂν εὐλαβῶς φροντίξῃ πε-
ρὶ τῆς γλώσσης καὶ τῆς φράσεως, ἂν ἀπαντήσῃ περιστά-
σεις ἀξίας τῆς εὐφυΐας του, καὶ νὰ δοξάσῃ ποτὲ τὸ ἔθνος
του. Ὁ Κ. Τανταλίδης φαίνεται εἰς τὸ πρῶτον δοκίμιόν
του, ἔχων ἐν τῶν πρωτίστων ἐνδοσίμων ἐπιτυχίας, ἡ τοῦ-
λάχιστον τὴν ιδιότητα ἐκείνην, τὴν τόσον ἀμελουμένην ἀπὸ
πολλοῦς τολμητίας τῶν μουσῶν ὀπαδοῦς, χωρὶς τῆς ὁποίας
εἶνα! ἀνθάδεια πᾶσα ἀξίωσις φιλολογικοῦ ὀνόματος, τὴν

ἀκριβῆ, λέγω, γνῶσιν τῆς γλώσσης, καὶ τὴν εὐκολίαν τῆς
χρήσεως τοῦ εὐκάμπτου τούτου μέτρου τοῦ ἐξυφαίνοντος τὰ
φιλολογικὰ καλλιτεχνήματα· μ' ὅλον ὅτι εἰς τινὰ μέρη λυ-
πούμενοι παρατηρήσαμεν ὅτι ὁ νέος ποιητὴς, τὴν ἰδέαν του
ἰδίως λατρεύων, θυσιάζει εἰς αὐτὴν τὴν αὐστηρότητα τῶν
γλωσσικῶν κανόνων, ὅτι διατρέχων ὅλην τῆς ἑλληνικῆς
τὴν κλίμακα, ἀποτόμως μεταβαίνει ἀπὸ τὰς ὑψηλοτέρας
καὶ ἀρχαϊκωτέρας αὐτῆς βαθμίδας, εἰς τὰς χυδαιοτέρας
πολλάκις καὶ κατωτέρας, φαίνεται μ' ὅλον τοῦτο ὑπὸ τὰ
ἐξ ἀμελείας προερχόμενα ἐλαττώματα ταῦτα ὁ μαθητὴς
τοῦ Δογᾶδου, ὁ κυλὸς ἑλληνιστῆς, καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι
εἰς δευτέραν ἀπόπειραν, θέλει εὐκολώτατα δυνηθῆναι ἀπο-
φύγη τὴν ἔλλειψιν ταύτην τῆς ἀκριβείας, ἅμα πεισθῆναι ὅτι
εἰς τὴν ποίησιν μόναι ἐκεῖναι αἱ ἰδέαι πρέπει νὰ ἐκτίθενται,
ὅσας δύνανται νὰ ἐκτεθῶσι καλῶς. Τὰ πλεῖστα τῶν ἐρωτι-
κῶν του εἶναι πλήρη αἰσθήματος ἀληθοῦς, αἱ ἰδέαι του
εἶναι πολλάκις νέαι, πολλάκις ὑψηλαί· αἱ σκέψεις του
φιλοσοφικαί· ὁ ῥυθμὸς του ἀρμονικὸς ἢ εὐγενὴς, ἢ ἀσειότης
του φυσικῆ καὶ πλήρης ἅλατος. Ἐκτὸς τῶν λοιπῶν πονη-
ματίων του περίεργον εἶναι ἡ μετάφρασις τοῦ Α'. τῆς
Ἰλιάδος, τὴν ὁποίαν ἐπισύναψεν εἰς αὐτά. Πρὸ δύο ἐτῶν
ὁ Κ. Α. Ραγκαβῆς ἔγραψε περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἀρχαίας
μὲ τὴν νέαν ἑλληνικὴν προσῳδίαν, καὶ ἀνέστητεν, οὕτως
εἰπεῖν, τὸν παλαιὸν ἐξάμετρον, δούξ καὶ δεῦγμα τοῦ ζίχου
τούτου εἰς τὴν δευτέραν πράξιν τῆς Φροσύνης. Ὁ Κ. Ταν-
ταλίδης μελετήσας τὴν δόξαν τοῦ Κ. Ραγκαβῆ, τὴν πα-
ρεδέχθη, καὶ ἡ λαμπροτέρα ἀπόδειξις ὅτι ἡ πρότασις τοῦ
Κ. Ραγκαβῆ ἦτον ὀρθή, εἶναι ἡ μετάφρασις αὕτη μιᾶς
ὀμηρικῆς ῥαψῳδίας διὰ τοῦ ἀρχαϊκοῦ τούτου μέτρου. Ἴδου
ὅς Ὀμηρος ἀποδίδεται εἰς ἡμᾶς μὲ τὴν ἀρχαίαν του ἀρμονίαν·
ἡ ποίησις μας ἀποδύεται τὸ ξενικὸν κόσμημα τῆς ὁμοιο-
καταληξίας, καὶ οἱ σοβροὶ δάκτυλοι συναρμολογοῦνται
καὶ αὐθις διὰ νὰ ψάλλουν τὰ μεγάλα ἔργα. Ἡ ἀπόπειρα
αὕτη εὐδοκίμησασα θέλει ἀνοίξει νέον στάδιον εἰς τὴν φι-
λολογίαν μας, καὶ θέλει ἀναδείξει ποιητὰς πρωτοτίκτους,
μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν δουρικὴν ἀπομίμησιν τῆς ἐσπερίου.

προσωδίας. Ὁμολογοῦμεν ὅτι κατ' ἀρχὰς ὁ εἰς τὴν ἀρχαίαν πατρίδα του νοστῶν ἐξάμετρος φαίνεται ξένος, καὶ ὅτι ὁ ἦχος καὶ ὁ ῥυθμὸς του πλήττει ἀγνώστως τὰς ἀκκὰς. Ἀλλ', ἀρκεῖ νὰ ἐξοικειωθῶμεν μ' αὐτὰ διὰ ν' ἀναγνωρίσωμεν τὸν ἄγγελον τοῦτον τῆς ὀμηρικῆς εὐφυΐας, καὶ ν' ἀσπασθῶμεν χειροκροτοῦντες τὴν παραδοχὴν του. Ὡς δὲ πρὸς τὴν μετάφρασιν αὐτῶν, ἀποδίδοντες ἐν γένει εἰς τὴν λέξιν καὶ εἰς πῆν ἀκρίβειαν τὸν ἀνήκοντα ἔπαινον, χρεωστοῦμεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι κ' ἐδῶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὁ ῥυθμὸς παραβιάζει τὴν φράσιν, ὅτι ὅμως πολλάκις καὶ ὁ ῥυθμὸς αὐτὸς ὑπενδίδει εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς μεταφράσεως, καὶ ὁ τρίβραχος ὑπὲρ τὸ μέτρον συνεχῶς ἀντικαθιστᾷ τὸν δάκτυλον, ὄχι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ στίχου, ὅπου ἡ ἄρσις δύναται νὰ ἐπέχη μακρᾶς ἢ ἑντόνου συλλαβῆς θέσει, ἀλλ' εἰς τὸ μέσον· ὅτι τέλος ἐπιθυμητὸν ἦτον ἂν τὰ ἀρχαῖα ὀμηρικὰ ἐπίθετα δὲν εἰσήγοντο εἰς τὴν μετάφρασιν ἀμετάφραστα. Τοιαῦτα μ' ὅλον τοῦτο τὰ πονήματα τοῦ Κ. Τανταλίδου, ὑπερβαίνουν κατὰ πολὺ πολλῶν ὡς ποιητῶν φημιζομένων τὴν σήμερον τὰ πρῶτα δοκίμια. Δυσπληρὸν δὲ εἶναι ὅτι ἡ ἀθλιότης τῆς Σμυρναίας τυπογραφίας τὰ καθιστᾷ χωρὶς ὑπερβολῆς δυσανάγνωστα.